

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 4g/2022

privind excepția de neconstituționalitate a
unor dispoziții din articolul 322 alin. (1) din Codul penal
*(transmiterea ilegală a unor obiecte sau substanțe interzise persoanelor
deținute în instituțiile penitenciare)*

CHIȘINĂU

16 iunie 2022

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Liuba ȘOVA, *președinte de ședință*,
dlui Nicolae ROȘCA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dlui Gheorghe Reniță, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 11 ianuarie 2022,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 16 iunie 2022, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textelor „transmiterea tănuită” și „prin orice mijloace” din articolul 322 alin. (1) din Codul penal, ridicată de dl avocat Andrei Leșanu, în interesele nei Lilia Trohin, parte în dosarul nr. 1-143/2020, pendinte la Judecătoria Soroca, sediul central.

2. Sesizarea a fost trimisă la Curtea Constituțională de dl judecător Dinu Brașoveanu de la Judecătoria Soroca, sediul central, pe baza articolului 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe rolul Judecătoriei Soroca, sediul central, se află cauza penală de învinuire a nei Lilia Trohin de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 322 din Codul penal [*Transmiterea ilegală a unor obiecte sau substanțe interzise persoanelor deținute în instituțiile penitenciare*].

4. În cadrul examinării cauzei penale, dl avocat Andrei Leșanu a ridicat, în interesele nei Lilia Trohin, excepția de neconstituționalitate a textelor „transmiterea tănuită” și „prin orice mijloace” din articolul 322 alin. (1) din Codul penal.

5. Printr-o încheiere din 2 decembrie 2021, Judecătoria Soroca, sediul central, a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1
Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 22 Neretroactivitatea legii

„Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„[...]”

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

7. Prevederile relevante ale Codului penal, adoptat prin Legea nr. 985 din 18 aprilie 2002, sunt următoarele:

Articolul 322 Transmiterea ilegală a unor obiecte sau substanțe interzise persoanelor deținute în instituțiile penitenciare

„(1) **Transmiterea tăinuită** de control **prin orice mijloace** persoanelor deținute în instituțiile penitenciare a obiectelor sau a substanțelor a căror transmitere ori păstrare este interzisă conform legislației privind executarea hotărârilor cu caracter penal

se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 600 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 80 la 180 de ore, sau cu închisoare de până la 6 luni.

[...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

8. Autorul excepției de neconstituționalitate a afirmat că textele „transmiterea tăinuită” și „prin orice mijloace” din articolul 322 alin. (1) din Codul penal nu întrunesc condițiile de calitate ale legii, pentru că Codul penal nu stabilește ce înseamnă „transmiterea tăinuită” și „prin orice mijloace”. Semnificația acestor expresii legale este stabilită în practică printr-o interpretare extensivă defavorabilă. Chiar apelând la consultanța de specialitate, persoanele nu pot determina cazurile care cad sub incidența articolului 322 alin. (1) din Codul penal.

9. În opinia autorului excepției de neconstituționalitate, prevederile contestate contravin articolelor 1 alin. (3), 22 și 23 alin. (2) din Constituție.

B. Aprecierea Curții

10. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

11. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul penal, ține de competența Curții Constituționale.

12. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de reprezentantul unei părți în proces. Astfel, Curtea constată că sesizarea este formulată de subiectul căruia i s-a conferit acest drept pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta în Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

13. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl reprezintă textele „transmiterea tănuită” și „prin orice mijloace” din articolul 322 alin. (1) din Codul penal, adoptat prin Legea nr. 985 din 18 aprilie 2002. Acest articol stabilește răspunderea penală pentru transmiterea ilegală a unor obiecte sau substanțe interzise persoanelor deținute în instituțiile penitenciare.

14. Prevederile criticate nu au fost contestate anterior în fața Curții Constituționale.

15. În continuare, Curtea reține că o condiție obligatorie pentru formularea excepției de neconstituționalitate o reprezintă aplicabilitatea prevederilor contestate în cauza în care a fost ridicată excepția (a se vedea punctul 1 din dispozitivul HCC nr. 2 din 9 februarie 2016).

16. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză penală în care o persoană este învinuită de comiterea infracțiunii prevăzute la articolul 322 alin. (1) din Codul penal. Prin urmare, Curtea admite că prevederile contestate ar putea fi aplicate la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

17. Curtea reține că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența a cel puțin unui drept garantat de Constituție (a se vedea DCC nr. 44 din 1 aprilie 2021, § 20; DCC nr. 78 din 3 iunie 2021, § 17).

18. Autorul excepției de neconstituționalitate afirmă că prevederile contestate contravin articolelor 1 alin. (3) [*preeminența dreptului*], 22 [*neretroactivitatea legii*] și 23 alin. (2) [*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*] din Constituție.

19. Curtea reamintește că preeminența dreptului presupune, *inter alia*, asigurarea legalității și a certitudinii juridice. În special în materie penală, dispozițiile articolului 22 din Constituție, împreună cu prevederile articolului 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, garantează principiul legalității incriminării și a pedepsei penale (*nullum crimen, nulla poena sine lege*).

20. Pentru a exclude orice echivoc, textul legislativ trebuie să fie formulat în mod clar și inteligibil, fără dificultăți de ordin sintactic și fără pasaje obscure. În special în materie penală, legislatorul trebuie să fie precis, clar și coerent, așa cum o impune principiul legalității incriminării și a pedepsei, garantat de articolul 22 din Constituție și de articolul 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (HCC nr. 39 din 21 decembrie 2021, § 21 și jurisprudența citată acolo).

21. Totodată, Curtea notează că și articolul 23 alin. (2) din Constituție implică adoptarea de către legislator a unor legi accesibile, clare și previzibile (*ibidem*, § 39).

22. Așadar, standardul calității legii penale substanțiale este garantat de articolele 1 alin. (3) și 22, coroborate cu articolul 23 alin. (2) din Constituție (a se vedea, *mutatis mutandis*, HCC nr. 39 din 21 decembrie 2021, § 55).

23. În prezenta cauză, autorul excepției de neconstituționalitate pune problema pretinsei nerespectării a condiției de previzibilitate în privința textelor „transmiterea tăinuită” și „prin orice mijloace” din articolul 322 alin. (1) din Codul penal.

24. În acest context, Curtea reiterează că condiția previzibilității este îndeplinită atunci când justițiabilul poate cunoaște, din chiar textul normei juridice pertinente, iar la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe sau cu ajutorul unor juriști profesioniști, care sunt acțiunile și omisiunile ce-i pot angaja răspunderea penală și care este pedeapsa care-i poate fi aplicată, în cazul încălcării unei norme (a se vedea HCC nr. 39 din 21 decembrie 2021, § 41).

25. În jurisprudența sa, Curtea a notat că legea penală nu poate să exceleze în texte explicative. Oricât de clar ar fi redactată o normă juridică, în orice sistem de drept există un element inevitabil de interpretare judiciară, inclusiv într-o normă de drept penal. Astfel, rolul decizional conferit instanțelor de judecată urmărește tocmai înlăturarea dubiilor ce persistă cu ocazia interpretării normelor (DCC nr.117 din 14 noiembrie 2019, § 17, DCC nr.18 din 13 februarie 2020, § 22; DCC nr.58 din 22 aprilie 2021, § 21).

26. Având în vedere multitudinea de situații care pot apărea în practică, Curtea consideră că nu este nici posibil, nici rezonabil ca Codul penal să prevadă o listă exhaustivă de mijloace prin care ar putea avea loc transmiterea tăinuită de control a unor obiecte sau substanțe interzise persoanelor deținute în instituțiile penitenciare. Instanțelor de judecată le revine sarcina aprecierii în fiecare caz particular a modului de comitere a infracțiunii în discuție.

27. Totodată, Curtea notează că destinatarul legii poate stabili sensul prevederilor contestate doar în baza textului care le specifică, inclusiv prin aplicarea simplă a regulilor de interpretare lingvistică, pornind de la sensul uzual al expresiilor criticate (DCC nr. 89 din 15 iunie 2021, § 25).

28. În consecință, din argumentele autorului sesizării, Curtea nu constată vreo ingerință în articolele 1 alin. (3) și 22, coroborate cu articolul 23 alin. (2) din Constituție.

29. Prin urmare, pe baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textelor „transmiterea tănuită” și „prin orice mijloace” din articolul 322 alin. (1) din Codul penal, ridicată de dl avocat Andrei Leșanu, în interesele dnei Lilia Trohin, parte în dosarul nr. 1-143/2020, pendinte la Judecătoria Soroca, sediul central.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte de ședință

Liuba ȘOVA

*Chișinău, 16 iunie 2022
DCC nr. 78
Dosarul nr. 4g/2022*